

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ชนิดศึกษา
กลุ่มเดียววัดก่อนทดลอง ขณะทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ผลของการใช้โปรแกรมการปรับเปลี่ยนมุมมองที่เน้นการหาทางออกสำหรับผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับ
การรักษาด้วยยาต้านอาการทางจิต ที่มารับบริการที่คลินิกสุขภาพจิตและจิตเวช โรงพยาบาลดาคี
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ได้ผ่านการตรวจวินิจฉัยโดยจิตแพทย์
แล้วว่าเป็นผู้ป่วยโรคจิตเภทตามเกณฑ์การวินิจฉัยโรคใน DSM-IV และ ICD 10 ที่มีระยะดำเนินของ
โรคอยู่ในระยะที่สองของการรักษา คือระยะอาการทางจิตทุเลา ได้รับการรักษาด้วยการรับประทาน
ยาต้านอาการทางจิตและมีประวัติเคยขาดการรักษาทางยา มีอายุอยู่ในช่วง 20-60 ปี ไม่เป็นโรค
ทางกายร้ายแรง สามารถพูดคุยสื่อสารได้รู้เรื่อง และมีความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 15 ราย
ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 7 เดือน (22 กุมภาพันธ์-9 กันยายน 2551) โดยผู้วิจัย
จะใช้เวลาในการบำบัดแต่ละรายครั้งละ 1-1.5 ชม. ผู้ป่วยโรคจิตเภทจะเข้าร่วมโปรแกรมทั้งหมด
7 ครั้งต่อคน รวมระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการบำบัดครั้งนี้ 105 ครั้ง คิดเป็นชั่วโมงบำบัด 118 ชั่วโมง
เมื่อครบ 7 เดือน มีผู้ป่วยที่เข้าร่วมโปรแกรมครบทั้ง 7 ครั้ง ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์มีความสมบูรณ์
11 ราย นำข้อมูลที่สมบูรณ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยมาวิเคราะห์ ผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย
ตาราง และกราฟ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 คะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิต

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้าน
อาการทางจิต ระยะทดลอง ระยะสิ้นสุดการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้าน
อาการทางจิตระยะทดลอง ระยะสิ้นสุดการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

ตอนที่ 3 คะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วย
โรคจิตเภท ระยะก่อนทดลอง ระยะสิ้นสุดการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วย
โรคจิตเภท ระยะก่อนทดลอง ระยะสิ้นสุดการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนมุมมองที่เน้นการหาทางออกสำหรับผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านอาการทางจิต ซึ่งเป็นผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่ผ่านการประเมินระดับอาการทางจิตว่าอยู่ในระดับไม่รุนแรง และอยู่ในระยะที่สองของการรักษา จำนวน 11 ราย เป็นเพศชาย 6 ราย เพศหญิง 5 ราย อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 โดยมีอายุเฉลี่ย 40 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ ปวส. อนุปริญญา ในสัดส่วนที่เท่ากันคือร้อยละ 18.2 สถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสด จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาเป็นสถานภาพคู่ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.3 และหย่าร้าง 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายและอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 27.3 เท่ากัน ระยะเวลาที่ป่วยเป็นโรคจิตเภทของกลุ่มตัวอย่าง มีระยะเวลาป่วยมานานเกิน 3 ปี มากที่สุด จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.7 จำนวนครั้งของการขาดการรักษาของกลุ่มตัวอย่าง มีผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ขาดการรักษามากที่สุด 5 ครั้ง จำนวน 2 ราย เท่ากับจำนวนผู้ป่วยที่ขาดการรักษา 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.2 เท่ากัน การเข้านอนในโรงพยาบาลจากอาการทางจิตกำเริบของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ 2 ครั้งจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมา 3 ครั้ง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 บุคคลในครอบครัวที่คอยดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นบิดาหรือมารดาของผู้ป่วยมากที่สุด จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมาเป็นสามีหรือภรรยา 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
เพศ	
ชาย	6
หญิง	5
รวม	11

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
อายุ	
21-30 ปี	1
31-40 ปี	5
41-50 ปี	4
51-60 ปี	1
รวม	11
$\bar{x} = 40.64$, S.D. = 9.8	
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	4
มัธยมศึกษาตอนต้น	2
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	2
ระดับ ปวส., อนุปริญญา	2
ปริญญาตรีขึ้นไป	1
รวม	11
สถานภาพการสมรส	
โสด	6
คู่	3
หย่า	2
รวม	11
อาชีพ	
งานบ้าน	2
เกษตรกร	3
รับจ้าง	1
ค้าขาย	3
อื่น ๆ	2
รวม	11

ตารางที่ 1 (ต่อ)

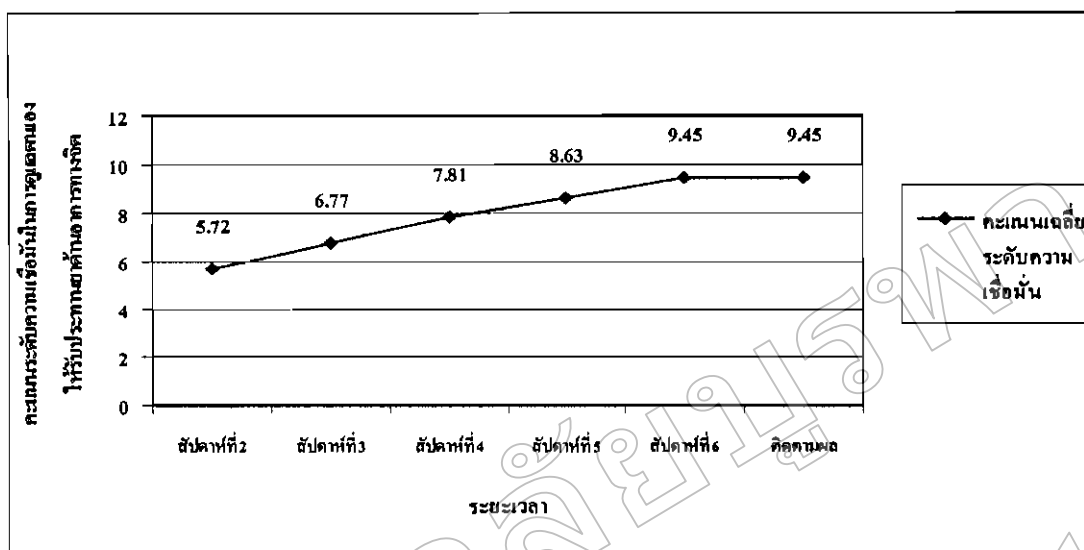
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
ระยะเวลาการเจ็บป่วย	
1-3 ปี	3
3 ปีขึ้นไป	8
รวม	11
จำนวนครั้งของการขาดการรักษา	
1 ครั้ง	2
2 ครั้ง	5
3 ครั้ง	2
5 ครั้ง	2
รวม	11
จำนวนครั้งของการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	
ไม่เคยเข้ารับการรักษา	1
1 ครั้ง	1
2 ครั้ง	6
3 ครั้ง	2
4 ครั้ง	1
รวม	11
สมาชิกที่เป็นผู้ดูแลและคอยช่วยเหลือผู้ป่วย	
ไม่มี	1
บิดา มารดา	7
สามี ภรรยา	2
อื่นๆ	1
รวม	11

ตอนที่ 2 คะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิต

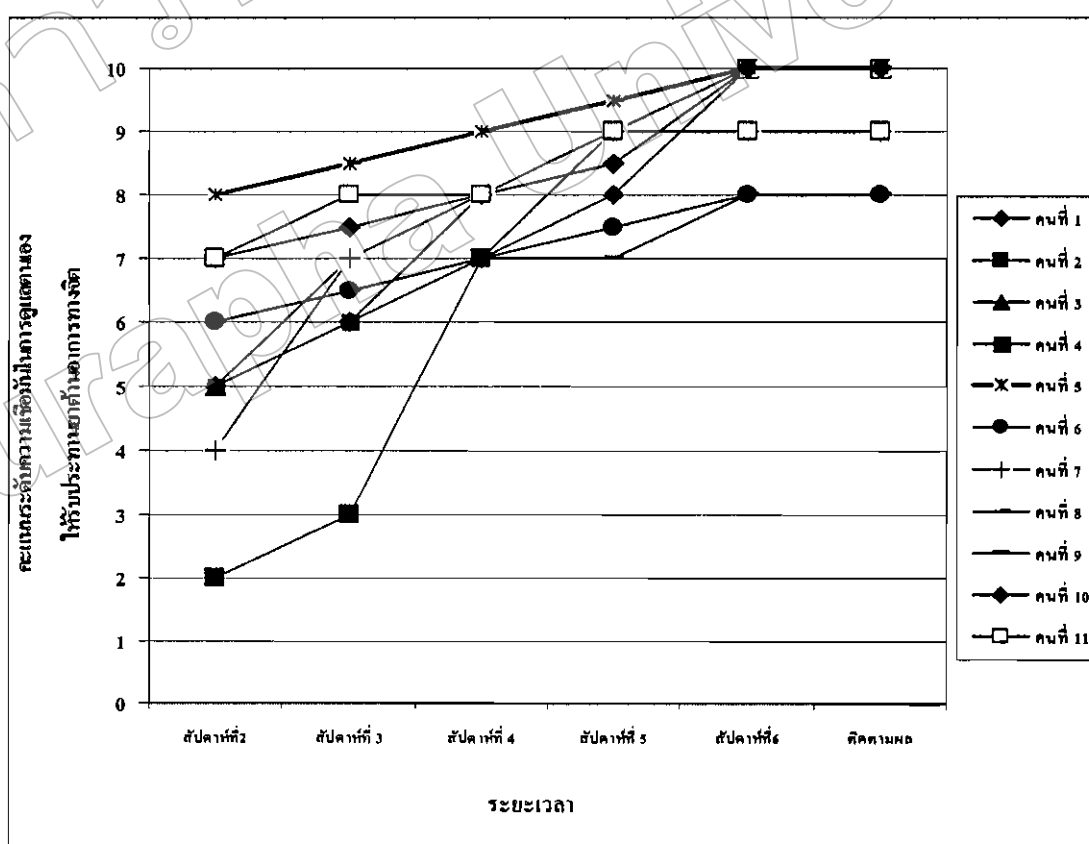
1. ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทรายบุคคล ระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์หลังเข้าร่วมโปรแกรมการปรับเปลี่ยนมุมมองที่เน้นการหาทางออกสำหรับผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านอาการทางจิต พบว่าคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น เป็น 5.72 (S.D. = 1.79), 6.77 (S.D. = 1.53), 7.81 (S.D. = 0.75), 8.63 (S.D. = 0.80), 9.45 (S.D. = 0.82) และ 9.45 (S.D. = 0.82) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2 ภาพที่ 1 และ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทรายบุคคล ระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

คนที่	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 6	ติดตามผล
1	5.00	6.00	7.00	8.00	10.00	10.00
2	2.00	3.00	7.00	9.00	10.00	10.00
3	5.00	7.00	8.00	9.00	10.00	10.00
4	5.00	6.00	8.00	9.00	10.00	10.00
5	8.00	8.50	9.00	9.50	10.00	10.00
6	6.00	6.50	7.00	7.50	8.00	8.00
7	4.00	7.00	8.00	9.00	9.00	9.00
8	8.00	8.50	9.00	9.50	10.00	10.00
9	6.00	6.50	7.00	7.00	8.00	8.00
10	7.00	7.50	8.00	8.50	10.00	10.00
11	7.00	8.00	8.00	9.00	9.00	9.00
$\bar{x}$	5.72	6.70	7.81	8.63	9.45	9.45
S.D.	1.79	1.53	0.75	0.80	0.82	0.82

ภาพที่ 3 คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภท

ภาพที่ 4 คะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทรายบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภท พบว่าคะแนนระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($F_{1,10} = 28.242, p < .01$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน

Source	SS	df	MS	F	p
Between	124.716	1	124.716	28.242	.000*
Error	44.159	10	4.416		

* $p < .01$

หมายเหตุ: เนื่องจากค่า Significant น้อยกว่า .05 แสดงว่าความแปรปรวนของทั้ง 6 กลุ่ม ไม่เท่ากัน จึงวิเคราะห์ความแปรปรวนแต่ละกลุ่มด้วย Lower-Bound Test

เมื่อทำการทดสอบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภทในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2, 3, 4, 5, 6 และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ พบว่า ผู้ป่วยโรคจิตเภทที่เข้าร่วมโปรแกรมมีคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นในระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ และระยะทดลองสัปดาห์ที่ 6 สูงกว่าระยะทดลองสัปดาห์ที่ 5, 4, 3 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นสูงกว่าระยะทดลองสัปดาห์ที่ 4, 3 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นสูงกว่าระยะทดลองสัปดาห์ที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระยะทดลองสัปดาห์ที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นสูงกว่าระยะทดลองสัปดาห์ที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระยะทดลองสัปดาห์ที่ 6 กับระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบรายกลุ่มของคะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นในการดูแลตนเองให้รับประทานยาต้านอาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน

Time	Mean	The Mean Difference of Scale					
		2 Weeks	3 Weeks	4 Weeks	5 Weeks	6 Weeks	Follow up
2 Weeks	5.72	-	1.04*	2.09*	2.90*	3.72*	3.72*
3 Weeks	6.77	-	-	1.04**	1.86*	2.68*	2.68*
4 Weeks	7.81	-	-	-	0.81*	1.63*	1.63*
5 Weeks	8.63	-	-	-	-	0.81*	0.818*
6 Weeks	9.45	-	-	-	-	-	.00
Follow up	9.45	-	-	-	-	-	-

* $p < .01$

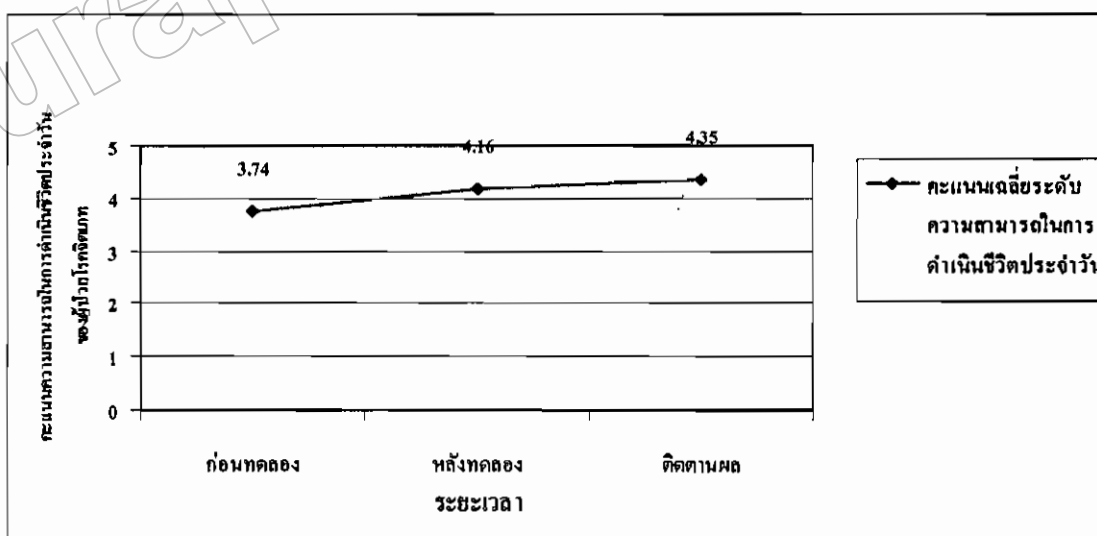
** $p < .05$

ตอนที่ 3 คะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท

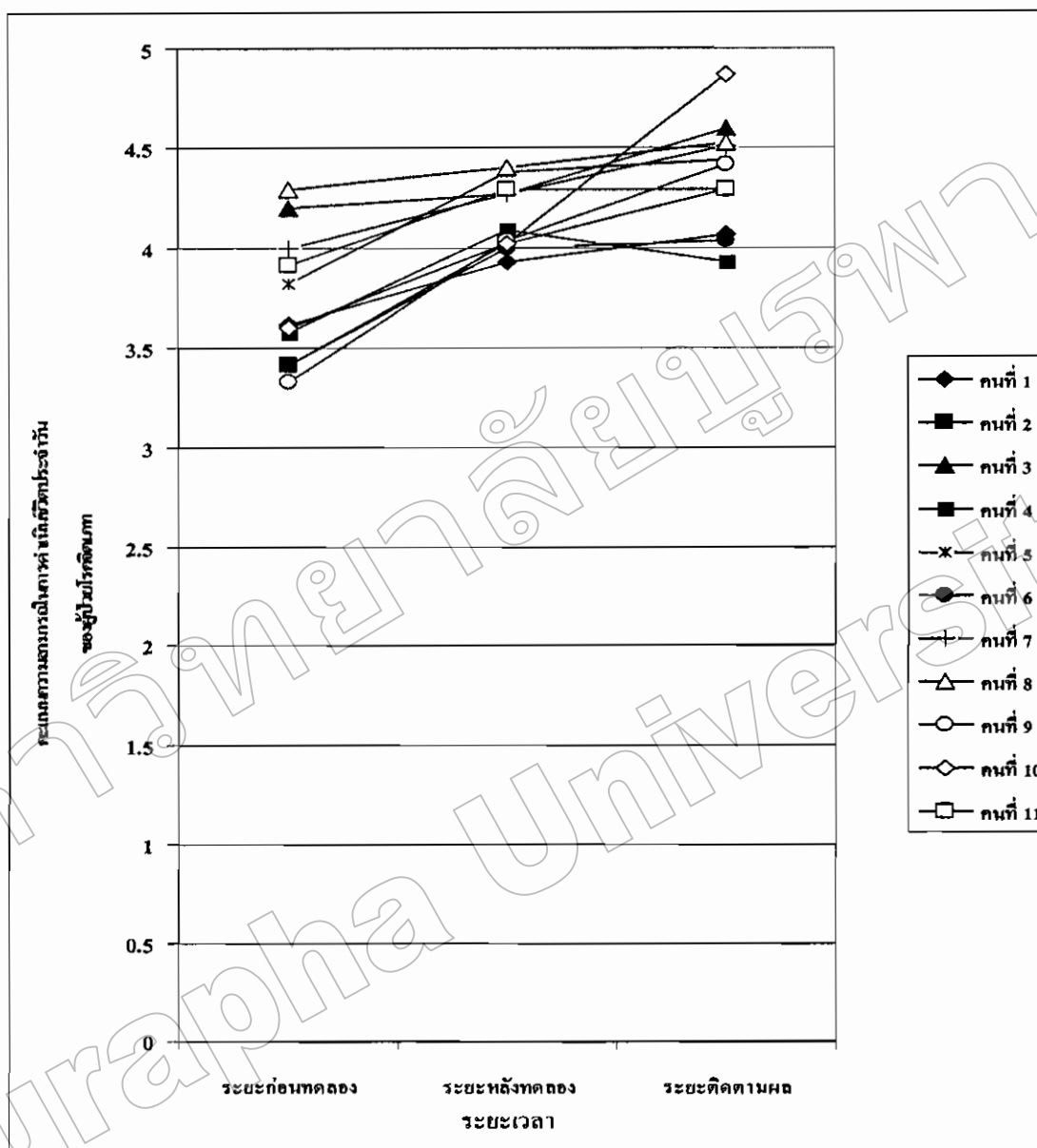
1. ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ พบว่ามีค่าคะแนนรวมเฉลี่ยเป็น 3.74 (S.D. = .32), 4.16 (S.D. = .18), และ 4.35 (S.D. = .26) ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ ดังตารางที่ 5 และภาพที่ 3 และ 4

ตารางที่ 5 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

คนที่	ระยะก่อนทดลอง		ระยะหลังทดลอง		ระยะติดตามผล	
	คะแนน	ระดับ	คะแนน	ระดับ	คะแนน	ระดับ
1	3.62	มาก	3.93	มาก	4.07	มาก
2	3.42	ปานกลาง	4.02	มาก	4.29	มาก
3	4.20	มาก	4.27	มาก	4.60	มากที่สุด
4	3.58	มาก	4.09	มาก	3.93	มาก
5	3.82	มาก	4.38	มาก	4.44	มาก
6	3.42	ปานกลาง	4.00	มาก	4.04	มาก
7	4.00	มาก	4.27	มาก	4.51	มากที่สุด
8	4.29	มาก	4.40	มาก	4.53	มากที่สุด
9	3.33	ปานกลาง	4.04	มาก	4.42	มาก
10	3.60	มาก	4.02	มาก	4.87	มากที่สุด
11	3.91	มาก	4.29	มาก	4.29	มาก
$\bar{x}$	3.74	มาก	4.16	มาก	4.35	มาก
S.D.	.32		.18		.26	

ภาพที่ 5 คะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท

ภาพที่ 6 คะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภทรายบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่าง คือ ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์

วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ พบว่า คะแนนความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($F_{2,20} = 27.364, p < .01$) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่าง

Source	SS	df	MS	F	p
Between	2.124	2	1.062	27.364	.00*
Error	.776	20	.039		

* $p < .01$

เปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน ระยะหลังการทดลองมากกว่าระยะก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ มากกว่าระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระยะหลังการทดลอง กับระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยระดับความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ป่วยโรคจิตเภท ในช่วงระยะเวลาที่แตกต่าง

Time	Mean	The Mean Difference of Activity		
		pretest	posttest	Follow up
Pretest	3.74	-	.42*	.60*
Posttest	4.16	-	-	.18
Follow up	4.35	-	-	-

* $p < .01$